

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων

Εξεταζόμενο Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα – Έκθεση και
Λογοτεχνία, Ημερομηνία: 14 Ιουνίου 2021
Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

ΘΕΜΑ Α

A1. Στο απόσπασμα του Κειμένου 2, οι μαθητές εκφράζουν την άποψή τους για τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Ο Σπύρος προτείνει την εισαγωγή του ως μάθημα στο σχολικό πρόγραμμα τονίζοντας, ότι η έλλειψη αυτού οδηγεί τους μαθητές στην επιλογή κορεσμένων επαγγελμάτων. Παράλληλα, η Αλεξάνδρα διασαφηνίζει, ότι οι λόγοι μετανάστευσης των νέων είναι η ανεργία και η παρεμπόδιση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας οδηγώντας τους νέους σε επαγγελματικό αδιέξοδο.

ΘΕΜΑ Β

B1.

- α. Σωστό
- β. Σωστό
- γ. Λάθος
- δ. Σωστό
- ε. Λάθος

(Δεν ζητούνται χωρία)

B2.α)

Τίτλος Κυριολεκτικός: Οι προσδοκίες και οι επαγγελματικές προοπτικές των νέων.

Τίτλος Μεταφορικός: Όνειρα στον αστερισμό του επαγγέλματος!

β. Η συντάκτρια του κειμένου 1 κάνοντας επίκληση στη λογική, παραθέτει τεκμήρια και στατιστικά στοιχεία, καθώς επιχειρεί να πείσει τον δέκτη με λογικά κριτήρια (σκιαγράφηση της κανονικότητας του 2025). Τα στατιστικά δεδομένα έρευνας της Pew Reserch Center αναδεικνύουν τόσο την απαισιόδοξη όσο και την αισιόδοξη εκτίμηση των ειδικών για το μέλλον (το 47% δήλωσε...ανθρώπου) και (το 39% δήλωσε ...ποιότητα ζωής. Ο λόγος αποκτά αντικειμενικότητα, αξιοπιστία και κύρος ενισχύοντας την αποδεικτική δύναμη των θέσεών της.

Με την αξιοποίηση της εκτεταμένης χρήσης μαρτυριών στο κείμενο 2 («Όταν με ρωτούν με τι θέλω να ασχοληθώ ... στη δόμηση μιας κοινωνίας ισότητας» λέει η Τάνια από το 1ο Γενικό Λύκειο Χανίων.) επιδιώκεται η ανάδειξη του προβληματισμού τεσσάρων μαθητών Λυκείου για τις σπουδές και την επαγγελματική τους αποκατάσταση τεκμηριώνοντας με αυτόν τον τρόπο τις ανησυχίες της νέας γενιάς. Με τη χρήση του ευθέως λόγου ο συγγραφέας δημιουργεί μια σχέση οικειότητας με τον αναγνώστη, ενώ υφολογικά επιτυγχάνεται αμεσότητα, ζωντάνια και οικειότητα, καθώς βοηθά τον αναγνώστη να προσλάβει άμεσα τις απόψεις των μαθητών. Παράλληλα, ο λόγος χαρακτηρίζεται από αυθεντικότητα, ενισχύοντας την πειστικότητα του.

Β3. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 «Όμως το παρόν .... μπορούμε να κάνουμε;», η συντάκτρια έχει ως στόχο να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες σχετικά με τον τρόπο που πρέπει να δράσουμε για ένα καλύτερο μέλλον, παρά τις δυσκολίες του παρόντος. Για να το επιτύχει αυτό, χρησιμοποιεί ποιητική λειτουργία της γλώσσας, με χαρακτηριστική την μεταφορά «Το αύριο, από αδιαπέραστο πέπλο, γίνεται και πάλι πεδίο εκκόλαψης προσδοκιών». Μέσω αυτής, η συντάκτρια αποσκοπεί στην αισθητική συγκίνηση και την πρόκληση συναισθημάτων ελπίδας, αισιοδοξίας, υπομονής και επιμονής σχετικά με την αντιμετώπιση των δυσκολιών και των αδιεξόδων που δημιουργεί η σημερινή κατάσταση. Επιπλέον, κυριαρχεί το α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο «σωρεύουμε, επιμένουμε, μπορούμε να κάνουμε», καθώς η συντάκτρια εντάσσει τον εαυτό της στο σύνολο όλων εκείνων που οφείλουν να ευαισθητοποιηθούν και να ενεργοποιηθούν για την αλλαγή της παρούσας κατάστασης, δημιουργώντας παράλληλα «γέφυρες» επικοινωνίας με τους αναγνώστες. Δεν επιτρέπει, συνεπώς, την αποστασιοποίηση του αποδέκτη. Ακόμα, φανερώνει την καθολική αποδοχή της άποψης που εκφράζει και καθιστά την επικοινωνία πιο ζωντανή και άμεση. Τέλος, άξια αναφοράς είναι η χρήση της ερώτησης «Άλλωστε, τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;», η οποία λειτουργεί και ως

συμπέρασμα, αποσκοπεί στην διέγερση του προβληματισμού του αναγνώστη, με στόχο να τον αφυπνίσει, ώστε να ενεργοποιηθεί και να αναλάβει δράσεις για τη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου.

ΘΕΜΑ Γ

Το ποίημα αναφέρεται στην ιδανική ζωή των παιδιών που κατοικούν στο Σείριο που αντιτίθεται στην πραγματικότητα της Γης. Συγκεκριμένα, τα παιδιά σ' αυτό το φωτεινό αστέρι δεν γνωρίζουν από πολέμους και θανάτους. Μόλις αντικρίζουν τη Γη γοητεύονται καθώς παρομοιάζεται με φτερό θαλασσινό και ρωτούν το δάσκαλό τους γι' αυτή. Εκείνος τους περιγράφει τις δυστυχίες που βιώνουν οι άνθρωποι που κατοικούν εκεί. Χαρακτηριστική είναι ο μεταφορικός παραλληλισμός της γης με αρρώστια και πληγή. («Αυτή.. πληγή») Τα παιδιά ακούγοντας τα δεινά όσων μένουν στη Γη δακρύζουν και τους προκαλούνται έντονα συναισθήματα. Η αντίθεση ανάμεσα στον δικό τους κόσμο και στη Γη διεγείρει το συναίσθημά τους και οδηγεί στη συνειδητοποίηση πως δεν κυριαρχούν παντού η ειρήνη, η ευτυχία και τα όνειρα. Ο ποιητής με τη χρήση εικόνων («εκεί τραγούδια... τοίχους») παρουσιάζει τη ζωή στη Γη όπου οι άνθρωποι λένε τραγούδια, κυνηγούν τα όνειρά τους και γράφουν συνθήματα στους τοίχους προσδίδοντας ζωντάνια και αμεσότητα στο λόγο του. Τέλος, με τη συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας («μιαν έγνοια στη μικρούλα τους καρδιά») τονίζονται τα συναισθήματα των παιδιών και το ύφος γίνεται γλαφυρό.

Κατά την προσωπική μου άποψη η ζωή αναγνωρίζεται ως πολύτιμη και ανεκτίμητη ακόμη και μέσα από τα προβλήματά της. Ο καθένας μας εξελίσσεται από τα λάθη, γίνεται σοφότερος και οδηγείται σταδιακά στην σημαντικότητα της ολοκλήρωσής του. Επομένως, θα προτιμούσα μία ζωή με δικές μου λανθασμένες ή ορθές αποφάσεις παρά να ζω μια ουτοπία στον Σείριο.

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο σε νεανική ιστοσελίδα

Τίτλος: Σύντομος και περιεκτικός που να αποδίδει το κεντρικό θέμα του

κειμένου.

Γλώσσα: αναφορική λειτουργία της γλώσσας, συνδυασμός γ' ρηματικού προσώπου και α' ρηματικού προσώπου.

Ύφος: απλό, οικείο

Πρόλογος: επικαιρική αφόρμηση (τα κείμενα 1 και 2 της ιστοσελίδας) και παρουσίαση των θεματικών αξόνων που θα παρουσιαστούν στη συνέχεια

Α' ζητούμενο: Τα εφόδια του νέου σύμφωνα με τα προβλήματα που παρουσιάζονται στη 2η παράγραφο του κειμένου 1

- - ανθρωπιστική παιδεία που θα περικλείει αξίες όπως η ενσυναίσθηση, ο σεβασμός στον άνθρωπο, η αυτοδιάθεση σε συνδυασμό με την τεχνοκρατική εκπαίδευση, η οποία θα λειτουργεί ως πνευματικό αγαθό και δε θα αντιμετωπίζεται ως αυταξία και αυτοσκοπός
- - τόνωση ηθικών αξιών και διασφάλιση ηθικής συμπεριφοράς μέσω της οποίας θα προάγονται ελεύθερες προσωπικότητες, απαλλαγμένες από στερεότυπα και ρατσιστικές αντιλήψεις με υψηλό το αίσθημα της δικαιοσύνης
- - προσαρμοστικότητα και ευελιξία στα σύγχρονα δεδομένα που επιτυγχάνεται μέσω της συνεχούς επιμόρφωσης (δια βίου μάθηση, αυτομόρφωση, συνεχής επικαιροποίηση των γνώσεων) και επαγρύπνηση
- - ανάπτυξη απαραίτητων δεξιοτήτων όπως η αντιληπτική ικανότητα και η ορθολογική, κριτική σκέψη που θα λειτουργούν ως αντίβαρο στη σύγχρονη κοινωνία των αλλαγών και της πληροφορίας και θα προστατεύεται από τους κινδύνους ετεροκαθορισμού (προπαγάνδα, χειραγώγηση)
- - καλλιέργεια ορθών διαπροσωπικών σχέσεων: διάλογος, συνεργασία, ανεκτικότητα ως μέσο διασφάλισης σχέσεων αλλά και κοινωνικής συνοχής

Β' ζητούμενο

Δράσεις για τη βελτίωση του μελλοντικού κόσμου

- - πολιτική δράση και ενεργός συμμετοχή: οι νέοι να συμμετέχουν στα κοινά προβλήματα και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με γνώμονα το συλλογικό καλό και όχι μόνο στις εκλογικές διαδικασίες, προασπίζοντας ένα κράτος δικαίου

- - εθελοντική δράση: έμπρακτη στήριξη και συμμετοχή σε δίκτυα ανταλλαγής υπηρεσιών (κοινωνικά ιατρεία, κοινωνικά παντοπωλεία) και προστασία περιβάλλοντος μέσω ανακύκλωσης, δενδροφύτευσης, φροντίδας αδέσποτων ζώων, προστασίας σπάνιας χλωρίδας και πανίδας
- - συμμετοχή και σε ακτιβιστικές οργανώσεις και δράσεις (ειρηνικές διαδηλώσεις, κινήματα ειρήνης) και υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα των ευπαθών κοινωνικών ομάδων (πρόσφυγες, μετανάστες, άποροι, εγκαταλελειμμένα παιδιά, άτομα μεγάλης ηλικίας, άτομα με ειδικές ανάγκες, θύματα κακοποίησης κλπ)

- - συμμετοχή σε πολιτιστικές δράσεις και επαφή με την Τέχνη.

Επίλογος: συμπέρασμα και μήνυμα για αισιόδοξο μέλλον

Ο/Η αρθρογράφος